

Algunes vaixelles exposades.

Fotos: Museu de Mallorca

••• Ve de la pàgina anterior

vagant. Així sabem que l'any 1297 el rei Eduard I d'Anglaterra va usar una forqueta per menjar unes fraules. El seu ús definitiu no es va fer palès fins a finals de 1600 principis de 1700.

El torcaboques

Hem parlat de plats, coberts i copes. Ara ens queda dedicar unes paraules als torcaboques que, sigui dit, també han patit el seu camí fins arribar als nostres dies.

Conten, malgrat semblis més fàula que realitat, que cap al 1481 i 1500, era costum a casa del senyor Ludovico Sforza

(noble de Florència) de fermar conills adornats amb cintes a les cadires dels convidats a la seva taula, de manera que es poguessin netejar les mans impregnades de greix sobre els lloms dels pobres animalets.

Aquest costum, així com el costum que tenia el senyor de netejar el seu ganivet als faldons dels seus veïns de taula, no era del gust de Leonardo Da Vinci que treballava a les hores per al senyor Sforza.

I es preguntà Leonardo: per què no pot, com les altres persones de la seva cort, netejar-lo a les estovalles disposades amb aquest propòsit?

Però en inspeccionar les estovalles, després que els comensals haguessin abandonat la sala de banquets, va contemplar una escena de tan complet desordre i depravació, més semblant a les despulles d'un camp de batalla que a cap altra cosa, i va considerar que la seva tasca prioritària, abans de pintar qualsevol cavall o retaule més, era la de donar-li una solució.

Hi va donar, amb la solució, proporcionant a cada comensal seu propi drap que, després d'embrutar-lo amb les seves mans i ganivet, es podia plegar per d'aquesta manera no profanar l'aparença de la taula amb la seva brutícia.

La primera ocasió va ser un veritable fracàs l'ús d'aquest nou element a la taula, i Leonardo no tornà a esmentar expressament la seva proposta del tovalló mai més. Pietro Alemanni, ambaixador florentí a Milà, en un dels seus informes signat al juliol de 1491, conta com va ser la presentació en societat del torcaboques de Leonardo, que resultaria ser un fracàs:

«Com les senyories m'han demanat

► **ELS PLATS I LA PORCELLANA.** L'ús de la porcellana per a fer els plats es va començar a popularitzar al segle XVIII, quan se'ls hi va donar la catalogació de peça d'art, i fou molt habitual decorar-los o fins i tot rematar-los amb or o pedres precioses.

NO FOU FINS AL SEGLE XVI QUAN ES VA COMENÇAR A POSAR UN PLAT PER A CADA COMENSAL I ES COMENÇÀ UNA REVOLUCIÓ A LA TAULA

que els ofereixi més detalls de la cursa del mestre Leonardo a la cort del senyor Lluís, així ho faig.

Darrerament ha descuidat les seves escultures i geometria, i s'ha dedicat als problemes de les estovalles del senyor Ludovico, la brutícia l'afligeix molt. I en la vigília d'avui va presentar a la taula la seva solució a això, que consistia en un drap individual disposat sobre la taula davant cada convidat destinat a ser tacat, en substitució de les estovalles. Però amb gran inquietud del mestre Leonardo, ningú sabia com utilitzar-lo o què fer amb ell. Alguns es van disposar a seure sobre ell. Altres es van servir d'ell per sonar-se el nas. Altres

s'ho llançaven com un joc. Altres fins i tot embolicaven en ell les viandes que ocultaven a les seves butxaques. I quan va haver acabat el menjar, i les estovalles principals varen quedar embrutades com en ocasions anteriors, el mestre Leonardo em confià la seva desesperança que la seva invenció aconseguís establir-se».

Sigui com sigui, el fet és que després de mil contes, segles d'històries i fàbules, a poc a poc la vaixel·la i la coberteria va formar part de les vides de les persones i actes com menjar un bistec amb ganivet i forqueta, avui en dia normal, hi hagué un temps enrere que era considerat estrany, rar i fins hi tot blasfem.

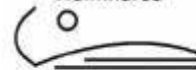

Bartolomé Oliver Guasp
C/ Bauzá, 17 - SÓLLER
Tel. / fax 971 63 04 51
canximet@hotmail.com
www.canximet.com

*Vos desitjam unes
Bones Festes de Sant Bartomeu
Molts d'anys!*

Auto Venta C'an Julià
Multimarca

**Vos desitjam unes bones
festes de Sant Bartomeu**

C/ Manuel Carrascosa, nave 9-A
Pol. Son Angelats - Sòller
Tlf. 971634711